YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kuudes jaosto)
16 päivänä lokakuuta 1997 *

Asiassa C-165/95,

jonka High Court of Justice, Queen's Bench Division (Yhdistynyt kuningaskunta) on saattanut EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

The Queen

vastaan

Ministry of Agriculture, Fisheries and Food,

ex parte: **Benjamin Lay, Donald Gage ja David Gage,**

ennakkoratkaisun tietyille maidon ja maitotuotteiden tuottajille myönnettävästä erityisviitemäärästä 19 päivänä heinäkuuta 1993 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2055/93 (EYVL L 187, s. 8) 1 artiklan 2 kohdan ja 2 artiklan tulkinnasta ja pätevyydestä,

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja H. Ragnemalm sekä tuomarit G. F. Mancini ja G. Hirsch (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: G. Tesauro,
kirjaaja: hallintovirkamies L. Hewlett,

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— B. Lay, Donald Gage ja David Gage, edustajinaan solicitor-toimisto Dawson & Co:n valtuuttamina Richard Gordon, QC, ja barrister Alan MacLean,

— Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus, asiamiehenään Treasury Solicitor's Departmentin virkamies Stephen Braviner, avustajanaan barrister Christopher Vajda,

— Euroopan unionin neuvosto, asiamiehinään oikeudellinen neuvonantaja Arthur Brautigam ja oikeudellisen yksikön virkamies Jan-Peter Hix,

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään oikeudellinen neuvonantaja Dierk Booß, avustajanaan asianajajat Hans-Jürgen Rabe ja Georg M. Berrisch, Hampuri,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan B. Layn, Donald Gagen ja David Gagen, edustajanaan barrister Alan MacLean, Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksen, asiamiehenään Treasury

Solicitor's Departmentin virkamies Stephanie Ridley, avustajanaan Christopher Vajda, neuvoston, asiamiehenään Jan-Peter Hix, ja komission, asiamiehenään asianajaja Hans-Jürgen Rabe, 13.3.1997 pidetyssä istunnossa esittämät suulliset huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen 29.4.1997 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 High Court of Justice, Queen's Bench Division on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 26.4.1995 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 30.5.1995, EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla kolme ennakkoratkaisukysymystä tietyille maidon ja maitotuotteiden tuottajille myönnettävästä erityisviitemäärästä 19 päivänä heinäkuuta 1993 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2055/93 (EYVL 1993, L 187, s. 8) 1 artiklan 2 kohdan ja 2 artiklan tulkinnasta ja pätevyydestä.

2 Nämä kysymykset on esitetty sellaisessa asiassa, jossa asianosaisina ovat maidontuottajat B. Lay, Donald Gage ja David Gage (jäljempänä pääasian kantajat) sekä Ministry of Agriculture, Fisheries and Food (jäljempänä MAFF); asia koskee sellaista erityistä viitemäärää, jota Lay oli hakenut hankittuaan osan eräästä tilasta ja jota Donald Gage ja David Gage olivat hakeneet vuokrattuaan osan eräästä toisesta tilasta maidon ja maitotuotteiden kaupan pitämisestä luopumista ja lypsykarjan tuotannon muuttamista koskevasta palkkiojärjestelmästä 17 päivänä toukokuuta 1977 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1078/77 (EYVL 1977, L 131, s. 1) nojalla annetun, kaupan pitämisestä luopumista koskevan sitoumuksen voimassaoloaikana.

3 Lay hankki vuonna 1982 Resthill-nimisen kiinteistöyksikön, joka yhdessä erään toisen kiinteistöyksikön kanssa muodosti yhden eräälle Holtonille kuuluvan tilan.

4 Vuoden 1984 lokakuussa Donald Gage ja David Gage vuokrasivat Court-nimisen kiinteistöyksikön; kyseinen yksikkö muodosti yhdessä kahden muun kiinteistöyksikön kanssa yhden A. J. Combes & Son Ltd. -nimiselle yhtiölle kuuluvan tilan.

5 Alkuperäiset omistajat eli Holton ja A. J. Combes & Son Ltd. -niminen yhtiö olivat kaupan pitämisestä luopumisesta maksettua palkkiota vastaan antaneet asetuksen N:o 1078/77 mukaisesti sitoumuksen olla pitämättä kaupan maitoa viiden vuoden ajan. Holton oli antanut tällaisen sitoumuksen vuonna 1980, kun taas A. J. Combes & Son Ltd. -nimisen yhtiön sitoumuksen voimassaolo päättyi vuoden 1985 syyskuun lopussa.

6 Tilan osaa hankkiessaan tai sitä koskevaa vuokrasopimusta tehdessään pääasian kantajat antoivat vastaavan sitoumuksen heille luovutettujen tilan osien osalta saamatta kuitenkaan vastineeksi kaupan pitämisestä luopumisesta maksettavaa palkkiota. Pääasian kantajilla oli tuolloin tarkoituksena tuottaa tilalla maitoa 50 lehmän voimin heti maidon kaupan pitämisestä luopumista koskevan sitoumuksensa voimassaolon päätyttyä.

7 Maitoalalla jatkuneen tarjonnan ja kysynnän epätasapainon vuoksi otettiin vuonna 1984 käyttöön lisämaksujärjestelmä maito- ja maitotuotealan yhteisestä markkinajärjestelystä annetun asetuksen (ETY) N:o 804/68 muuttamisesta 31 päivänä maaliskuuta 1984 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 856/84 (EYVL 1984, L 90, s. 10) ja asetuksen N:o 804/68 5 c artiklassa tarkoitetun maito- ja maitotuotealan lisämaksun soveltamista koskevista yleisistä säännöistä 31 päivänä maaliskuuta 1984 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 857/84 (EYVL 1984, L 90, s. 13). 27.6.1968 annetun neuvoston asetuksen N:o 804/68 (EYVL 1968, L 148, s. 13), sellaisena kuin se oli muutettuna asetuksella N:o 856/84, 5 c artiklan mukaan lisämaksu peritään määritettävän viitemäärän ylittävästä maitomäärästä, joko sen jälkeen, kun tuottaja on toimittanut maidon tai maitoa vastaavan tuotteen määrän viitevuoden aikana (menettely A), tai sen jälkeen, kun ostaja on ostanut nämä määrät viitevuoden aikana (menettely B).

8 Koska pääasian kantajat eivät olleet tuottaneet maitoa viitevuoden aikana siksi, että he osallistuivat asetuksella N:o 1078/77 käyttöön otettuun kaupan pitämisestä luopumista koskevaan tilapäiseen järjestelmään, pääasian kantajat — jotka näin ollen olivat niin sanottuja SLOM-tuottajia — eivät saaneet lisämaksujärjestelmän viitemäärää.

9 Asiassa 120/86, Mulder (Kok. 1988, s. 2321), ja asiassa 170/86, Von Deetzen (Kok. 1988, s. 2355), 28.4.1988 antamissaan tuomioissa yhteisöjen tuomioistuin totesi asetuksen N:o 857/84 pätemättömäksi siltä osin kuin sen perusteella ei voitu myöntää viitemäärää SLOM-tuottajille.

10 Asetuksen (ETY) N:o 857/84 muuttamisesta 20 päivänä maaliskuuta 1989 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 764/89 (EYVL 1989, L 84, s. 2) asetukseen N:o 857/84 lisättiin uusi 3 a artikla, jossa säädettiin, että tiettyjen edellytysten täyttyessä SLOM-tuottajille oli myönnettävä erityinen viitemäärä.

11 Asetuksen N:o 764/89 antaminen johti lisäksi siihen, että 20.4.1989 annettiin komission asetus N:o 1033/89 (EYVL 1989, L 110, s. 27), jolla muutettiin asetuksen N:o 804/68 5 c artiklassa tarkoitetun lisämaksun soveltamista koskevista yleisistä säännöistä annettua asetusta N:o 1546/88; tällä 3.6.1988 annetulla asetuksella N:o 1546/88 (EYVL 1988, L 139, s. 12) oli asetuksen N:o 857/84 täytäntöönpanemiseksi puolestaan korvattu asetuksen N:o 804/68 5 c artiklassa tarkoitetun lisämaksun soveltamista koskevista yleisistä säännöistä 16 päivänä toukokuuta 1984 annettu komission asetus (ETY) N:o 1371/84 (EYVL 1984, L 132, s. 11).

12 Asiassa C-189/89, Spagl (Kok. 1990, s. I-4539), ja asiassa C-217/89, Pastätter (Kok. 1990, s. I-4585), 11.12.1990 annettujen tuomioiden johdosta asetuksen N:o 857/84 3 a artiklan 2 kohtaa muutettiin 13.6.1991 annetulla neuvoston asetuksella N:o 1639/91 (EYVL 1991, L 150, s. 35), jotta voitaisiin myöntää sellainen erityinen viitemäärä, joka on korkeampi kuin sellainen erityinen viitemäärä, joka alun perin vastasi 60:tä prosenttia siitä maitomäärästä, jonka tuottaja oli toimittanut sitä kuukautta edeltävän 12 kalenterikuukauden ajanjakson aikana, jona hän jätti hakemuksen kaupan pitämisestä luopumisesta maksettavasta palkkiosta, tai sitä maitoa vastaavan tuotteen määrää, jonka tuottaja oli myynyt kyseisen ajanjakson aikana.

13 Maito- ja maitotuotealan lisämaksusta 28 päivänä joulukuuta 1992 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 3950/92 (EYVL 1992, L 405, s. 1) on tietyin muutoksin jatkettu asetuksella N:o 856/84 ja asetuksella N:o 857/84, joiden voimassaoloaika oli tällä välin päättynyt, käyttöön otetun lisämaksujärjestelmän voimassaoloa 1.4.1993 lähtien.

14 Asiassa C-81/91, Twijnstra, 19.5.1993 antamassaan tuomiossa (Kok. 1993, s. I-2455) yhteisöjen tuomioistuin totesi, että asetuksen N:o 857/84, sellaisena kuin se oli muutettuna asetuksella N:o 764/89, 3 a artiklan toisen kohdan kolmatta alakohtaa on tulkittava siten, että jos silloin kun tila luovutetaan osittain, luovutuksensaaja sitoutuu noudattamaan luovuttajan antamaa, asetuksen N:o 1078/77 mukaista kaupan pitämisestä luopumista koskevaa sitoumusta, erityinen viitemäärä voidaan jakaa luovuttajan ja luovutuksensaajan kesken suhteessa luovutettuihin maa-alueisiin.

15 Tämän tuomion johdosta asetuksella N:o 2055/93, josta tässä asiassa on kyse, säädettiin muun muassa säännöt sille, kuinka erityiset viitemäärät lasketaan, jos tila luovutetaan osittain.

16 Tämän säännöstön perusteella Lay haki vuonna 1993 ja muut pääasian kantajat vuonna 1994 erityistä viitemäärää. Laylle myönnettiin 24.12.1993 73 871 litran suuruinen erityinen viitemäärä, joka Layn oman ilmoituksen mukaan vastasi 14 lehmän maidontuotantoa. Donald Gagelle ja David Gagelle myönnettiin 26.5.1994 heidän hakemuksensa uudelleentarkastelun jälkeen 14 725 litran suuruinen viitemäärä.

17 Kummassakin tapauksessa MAFF laski erityiset viitemäärät hankitun tai vuokralle otetun maa-alueen pinta-alan ja kunkin tilan kokonaispinta-alan välisen suhteen perusteella.

18 Pääasian kantajat eivät kiistäneet näiden laskelmien paikkansapitävyyttä, mutta he valittivat High Court of Justiceen sillä perusteella, että MAFF oli heidän mielestään tulkinnut väärin asetuksen N:o 2055/93 1 artiklan 2 kohdassa ja 2 artiklassa käytettyä ilmaisua "rehuala". MAFF oli pääasian kantajien mukaan määritellyt erityisen viitemäärän ottamatta huomioon sitä seikkaa, että alkuperäiset omistajat olivat kasvattaneet karjaa maidontuotantoa varten lähes yksinomaan niillä tilojen osilla, jotka oli luovutettu kantajille.

19 Asetuksen N:o 2055/93 1 artiklan 2 kohdassa säädetään jo myönnetyn erityisen viitemäärän jakamisesta siinä tapauksessa, että tila luovutetaan osittain, seuraavaa:

"2. Kun tilalle, josta osa on otettu haltuun noudatettaessa asetuksen (ETY) N:o 1078/77 säännöksiä, on myönnetty viitemäärä asetuksen (ETY) N:o 857/83 3 a artiklan mukaisesti määrän perusteella, jonka osalta oikeus palkkioon asetuksen (ETY) N:o 1078/77 mukaisesti säilyi tai pidätettiin, mainittu viitemäärä jaetaan osan tilasta luovuttajan ja luovutuksensaajan kesken:

— — —

— suhteessa asetuksen (ETY) N:o 1391/78 1 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitettuihin luovutettuihin rehualoihin asetuksen (ETY) N:o 3950/92 7 artiklan mukaisesti.

— — ."

20 Siinä tapauksessa, ettei erityistä viitemäärää ole vielä myönnetty, tällainen määrä myönnetään luovutuksensaajalle asetuksen N:o 2055/93 1 artiklan 1 kohdassa ja 2 artiklan ensimmäisessä kohdassa vahvistettujen sääntöjen mukaisesti.

21 Asetuksen N:o 2055/93 1 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"1. Asetuksen (ETY) N:o 3950/92 9 artiklan c alakohdassa tarkoitettu tuottaja, joka

— — —

— tai kyseinen tuottaja on ottanut haltuunsa osan tilasta, jota kyseiset [asetuksen N:o 1078/77] säännökset koskevat, ja jolle ei ole myönnetty viitemäärää asetuksen (ETY) N:o 857/84 3 a artiklan nojalla,

saa omasta pyynnöstään erityisviitemäärän, jos:

— — — ."

22 Saman asetuksen 2 artiklan ensimmäisessä kohdassa säädetään seuraavaa:

"Jäsenvaltio määrittää puolueettomin perustein suhteessa asetuksen (ETY) N:o 1391/78 1 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitettuun, tuottajan hakemuspäivänään viljelemään rehualaan 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun erityisen viitemäärän perustuen määrään, jonka osalta palkkio on laskettu, vähennettynä asetuksen (ETY) N:o 857/84 2 artiklan mukaisesti vahvistettuihin viitemääriin sovellettujen vähennysten edustavalla prosenttiosuudella sisältäen kaikissa tapauksissa 4,5 prosentin perusvähennyksen tai saman asetuksen 6 artiklan mukaisesti.

— — ."

23 Maidon ja maitotuotteiden kaupan pitämisestä luopumista ja lypsykarjan tuotannon muuttamista koskevan palkkiojärjestelmän soveltamista koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen muuttamisesta 23 päivänä kesäkuuta 1978 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 1391/78 (EYVL 1978, L 167, s. 45) 1 artiklan 1 kohdan d alakohdassa, johon edellä mainituissa säännöksissä viitataan, tarkoitetaan

"d) 'rehualalla': asetuksen (ETY) N:o 1078/77 5 artiklan a alakohdassa tarkoitetun tuottajan käyttämää viljelyalaa kokonaisuudessaan" *.

24 Asetuksen N:o 1078/77 5 artiklan a alakohdassa määritellään edellä mainitussa säännöksessä tarkoitettu tuottaja seuraavasti:

"a) tarkoitetaan 'tuottajalla':

— maanviljelijää, luonnollista tai oikeushenkilöä, jonka tila sijaitsee yhteisön alueella ja joka on keskittynyt nautaeläinten kasvattamiseen,

— — —".

25 Asetuksen N:o 3950/92 7 artiklan 1 kohdassa, johon asetuksen N:o 2055/93 1 artiklan 2 kohdassa viitataan, säädetään puolestaan seuraavaa:

"1. Tilalla käytettävissä oleva viitemäärä siirtyy tilan mukana, kun se myydään, vuokrataan toiselle tai siirretään perinnön kautta uudelleen viitemäärät käyttöön ottaville tuottajille, sellaisia yksityiskohtaisia sääntöjä noudattaen, jotka jäsenvaltio määrittää ottaen huomioon maidontuotantoon käytettävän pinta-alan tai muut asialliset perusteet ja tarvittaessa osapuolten välisen sopimuksen — — ."

* Lainaus on suomennettu yhteisöjen tuomioistuimessa, koska asetuksen suomenkielinen käännös on epätarkka.

26 Saman asetuksen 9 artiklassa todetaan seuraavaa:

"Tässä [asetuksessa] tarkoitetaan:

— —

c) 'tuottajalla' maataloustuottajaa, luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä tai luonnollisten henkilöiden taikka oikeushenkilöiden ryhmittymää, joiden tila sijaitsee yhteisön maantieteellisellä alueella:

— joka myy maitoa tai muita maitotuotteita suoraan kuluttajalle

ja/tai

— joka toimittaa niitä ostajalle. — —". **

27 Koska High Court of Justice, Queen's Bench Division katsoi riidan ratkaisun riippuvan edellä mainittujen säännösten tulkinnasta ja niiden pätevyyden arvioinnista, se päätti lykätä asian ratkaisua ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat kolme ennakkoratkaisukysymystä:

"1) Onko jäsenvaltion, kun se määrittelee tilan osan luovutuksensaajan oikeutta neuvoston asetuksen N:o 2055/93 1 artiklan 2 kohdassa ja 2 artiklassa säädettyyn viitemäärään, jaettava viitemäärä luovuttajan ja tilan osan luovutuksensaajan välillä arvioimalla, missä suhteessa tilaa käytettiin maidontuotantoon silloin kun luovuttaja antoi sitoumuksen maidon kaupan pitämisestä luopumisesta, ja jakamalla viitemäärän sitten luovuttajan ja luovutuksensaajan kesken luovutuksensaajalle luovutettujen, maidontuotantoon käytettyjen maa-alueiden mukaisessa suhteessa, ottaen huomioon edellä mainittu asetus sekä

** Lainausta on korjattu hakasuluissa olevin osin yhteisöjen tuomioistuimessa, koska asetuksen suomenkielinen käännös on virheellinen.

luottamuksensuojan periaate, suhteellisuusperiaate ja omaisuuden suojaa koskeva periaate, jotka ovat yhteisön oikeuden yleisiä periaatteita?

2) Jos vastaus ensimmäiseen kysymykseen on kieltävä, ovatko asetuksen N:o 2055/93 1 artiklan 2 kohta ja 2 artikla pätemättömiä sen vuoksi, että ne ovat ristiriidassa yhteisön oikeuden yleisten periaatteiden ja erityisesti luottamuksensuojan periaatteen, suhteellisuusperiaatteen ja omaisuuden suojaa koskevan periaatteen kanssa?

3) Jos vastaukset ensimmäiseen ja toiseen kysymykseen ovat kieltäviä, onko jäsenvaltiolla, kun se määrittelee tilan osan luovutuksensaajan oikeutta asetuksen N:o 2055/93 1 artiklan 2 kohdassa ja 2 artiklassa säädettyyn viitemäärään, oikeus jakaa viitemäärä luovuttajan ja tilan osan luovutuksensaajan kesken siinä suhteessa, jossa luovutuksensaajalle luovutettu tilan osa on luovuttajan koko tilasta?"

Asetuksen N:o 2055/93 1 artiklan 2 kohdan ja 2 artiklan tulkinta (ensimmäinen ja kolmas ennakkoratkaisukysymys)

28 Ensimmäisellä ja kolmannella kysymyksellään, joita on syytä tarkastella yhdessä, kansallinen tuomioistuin kysyy lähinnä sitä, onko asetuksen N:o 2055/93 1 artiklan 2 kohtaa ja 2 artiklaa ja erityisesti niissä käytettyä ilmaisua rehuala tulkittava siten, että silloin, kun usean tuotantosuunnan tila luovutetaan osittain, erityinen viitemäärä on jaettava luovuttajan ja luovutuksensaajan kesken tai myönnettävä luovutuksensaajalle suhteessa siihen tilan osaan, jota suoraan tai välillisesti käytettiin maidontuotantoon asetuksen N:o 1078/77 mukaisen, kaupan pitämisestä luopumista koskevan sitoumuksen antamishetkellä, vai onko kyseinen viitemäärä jaettava luovuttajan ja luovutuksensaajan kesken suhteessa koko tilan pinta-alaan.

29 Asetuksen N:o 2055/93 nojalla luovutuksensaajalle myönnetään, jos tila luovutetaan osittain, erityinen viitemäärä, joka joko jaetaan kyseisen asetuksen 1 artiklan 1 kohdan mukaisesti hänen ja luovuttajan välillä rehualojen mukaisessa suhteessa tai joka myönnetään luovutuksensaajalle 2 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla, kun sitä luetaan yhdessä asetuksen 1 artiklan 1 kohdan kanssa, myöskin rehualojen mukaisessa suhteessa; molemmissa tapauksissa käsitteellä rehuala tarkoitetaan asetuksen N:o 1391/78 1 artiklan 1 kohdan d alakohdassa määriteltyä rehualan käsitettä.

30 Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus, neuvosto ja komissio katsovat, että tässä säännöksessä käytetyllä käsitteellä rehuala tarkoitetaan tilan koko pinta-alaa, vaikka vain osaa tilasta käytettäisiin maidontuotantoon. Niinpä luovutuksensaajalle myönnettävä viitemäärä on laskettava luovutettujen maa-alueiden ja tilan kaikkien maa-alueiden välisen suhteen perusteella.

31 Pääasian kantajat sen sijaan katsovat, että edellä mainitussa säännöksessä tarkoitetulla rehualalla tarkoitetaan vain niitä tilan osia, joita käytetään maidontuotantoon, eikä niitä tilan maa-alueita, joita käytetään muuhun maataloustoimintaan.

32 On todettava, kuten asetuksen N:o 2055/93 neljännestä ja kuudennesta perustelukappaleesta ilmenee, että kyseinen asetus on annettu "Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen päätösten huomioon ottamiseksi täysimääräisesti"; yksi tällainen päätös on edellä mainitussa asiassa C-81/91, Twijnstra, annettu tuomio.

33 Edellä mainitun tuomion 25 kohdassa yhteisöjen tuomioistuin totesi, että koko viitemääräjärjestelmä perustuu asetuksen N:o 857/84 7 artiklassa ja asetuksen N:o 1371/84 5 artiklassa säädettyyn yleiseen periaatteeseen, jonka mukaan silloin, kun tila luovutetaan osittain, viitemäärä myönnetään luovutuksensaajalle suhteessa luovutettuihin maa-alueisiin.

34 Asiassa Twijnstra annetussa tuomiossa yleinen periaate viitemäärän liittymisestä maa-alueisiin, sellaisena kuin kyseinen periaate ilmenee erityisesti asiassa C-463/93, St. Martinus Elten, 23.1.1997 annetusta tuomiosta (Kok. 1997, s. I-255, 14 kohta), on todettu vain yksinomaan maidontuotantoon käytetyn tilan osittaisen luovutuksen osalta. Niinpä tässäkään tuomiossa ei ole ratkaistu nyt pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen tapauksen kaltaista tapausta usean tuotantosuunnan tilan osittaisesta luovutuksesta.

35 Tältä osin on huomattava, että tilan osittaisen luovutuksen osalta edellä mainitun asetuksen N:o 3950/92 7 artiklan 1 kohdassa ja asetuksen N:o 1546/88 7 artiklassa, joissa toistetaan asetuksen N:o 857/84 7 artiklassa ja asetuksen N:o 1371/84 5 artiklassa säädetty yleinen periaate, säädetään, että maitokiintiötä siirrettäessä on otettava huomioon maidontuotantoon käytettävä pinta-ala tai muut asialliset perusteet.

36 Näiden säännösten sanamuodosta ilmenee, että sillä, että viitemäärät liittyvät erittäin läheisesti maidontuotantoon käytettyjen maa-alueiden pinta-aloihin, taataan se, että jokainen tuottaja, joka aloittaa maidontuotannon uudelleen luovutuksensaajan tai luovuttajan ominaisuudessa, voi tuottaa maidontuotantoon alun perin käytettyjen maa-alueiden maitomäärästä sen osuuden, joka vastaa hänen hankkimiensa tai säilyttämiensä maa-alueiden osuutta maidontuotantoon alun perin käytetyistä maa-alueista.

37 Tämä sananmukainen tulkinta vastaa edellä mainittujen säännösten tavoitetta eli sitä luottamuksensuojaa, johon luovutuksensaajat voivat vedota. Koska luovutuksensaajat ovat hankkineet aiemmin maidontuotantoon käytettyjen tilojen osia ja antaneet maidon kaupan pitämisestä luopumista koskevan sitoumuksen, he voivat myös perustellusti odottaa voivansa käyttää luovutettuja maa-alueita uudelleen maidontuotantoon (ks. vastaavasti asia Twijnstra, tuomion 23 kohta).

38 Jottei luovutuksensaajien osalta jätettäisi soveltamatta sitä yleistä periaatetta, jonka mukaan viitemäärä liittyy maa-alueisiin, kun luovutetaan usean tuotantosuunnan tila osittain, erityinen viitemäärä on myönnettävä suhteessa niiden maa-alueiden pinta-alaan, joita käytettiin maidontuotantoon kaupan pitämisestä luopumisesta maksettavan palkkion myöntämishetkellä.

39 Asiassa C-79/91, Knüfer, 17.12.1992 antamassaan tuomiossa (Kok. 1992, s. I-6895, 12 kohta) yhteisöjen tuomioistuin täsmensi tältä osin, että viitemäärät on jaettava tiukasti suhteessa niiden tilan vastaavien maa-alojen suuruuteen, joita käytetään maidontuotantoon, ilman että kyseisiä maa-aloja voitaisiin erotella niiden käytön perusteella.

40 Kyseisen tuomion 13 kohdassa yhteisöjen tuomioistuin lisäsi, että viitemäärien jakamiseksi on otettava huomioon tilan kaikki ne maa-alueet, joita käytetään suoraan tai välillisesti tilan maidontuotantoon.

41 Asiassa C-81/91, Twijnstra, annetun tuomion johdosta annetun asetuksen N:o 2055/93 2 artiklan ensimmäisen alakohdan sanamuoto ei ole tämän tulkinnan vastainen vaan vahvistaa sitä.

42 Kyseisestä sanamuodosta näet ilmenee, että erityinen viitemäärä myönnetään suhteessa asetuksen N:o 1391/78 1 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitettuun rehualaan; kyseinen asetus annettiin maidon kaupan pitämisestä luopumista koskevan palkkiojärjestelmän täytäntöönpanemiseksi, ja siinä todetaan käsitteen rehuala tarkoittavan asetuksen N:o 1078/77 5 artiklan a alakohdassa tarkoitetun tuottajan käyttämää viljelyalaa kokonaisuudessaan.

43 Käsitteellä rehuala tarkoitetaan siis ainoastaan sitä viljelyalaa kokonaisuudessaan, jotka asetuksen N:o 1078/77 5 a artiklassa tarkoitetun tuottajan ominaisuuden omaava maanviljelijä käyttää. Maanviljelijä voi olla tällainen tuottaja tämän viimeksi mainitun säännöksen mukaisesti vain kun hän kasvattaa nautaeläimiä; erityisen viitemäärän myöntämisen osalta voidaan vielä tarkemmin todeta, että hän voi olla tällainen tuottaja vain, kun hän myy tai toimittaa maitoa asetuksen N:o 3950/92 9 artiklan c alakohdassa, johon asetuksen N:o 2055/93 1 artiklan 1 kohdassa viitataan, tarkoitettuna tuottajana.

44 Tätä tulkintaa tukee lisäksi se seikka, että asetuksen N:o 2055/93 1 artiklan 2 kohdassa viitataan asetuksen N:o 3950/92 7 artiklaan, jonka mukaan silloin, kun tila luovutetaan, on viitemäärää siirrettäessä otettava huomioon maidontuotantoon käytettävä pinta-ala tai muut asialliset perusteet ja tarvittaessa osapuolten välinen sopimus. Kuten julkisasiamies huomauttaa ratkaisuehdotuksensa 11 kohdassa, koko tilan luovutuksen yhteydessä tapahtuvaa viitemäärän siirtämistä ja tilan osan luovutuksen yhteydessä tapahtuvaa erityisen viitemäärän osittaista siirtämistä on lähennetty toisiinsa siltä osin kuin niissä on otettava huomioon maidontuotantoon käytetty pinta-ala.

45 Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus, neuvosto ja komissio väittävät ensinnäkin, että edellä mainittua tulkintaa ei voida soveltaa, koska MAFF:illa ei ole tiedossaan mitään sellaista seikkaa, jonka perusteella se voisi määritellä, missä suhteessa tilaa on käytetty maidontuotantoon.

46 Tältä osin on korostettava, kuten julkisasiamies perustellusti tekee ratkaisuehdotuksensa 15 kohdassa, ensinnäkin sitä, että mahdolliset hallinnolliset vaikeudet ja valvontavaikeudet eivät periaatteessa voi estää sellaisen tulkinnan tekemistä, joka on ainoa yhteisön oikeuden yleisten periaatteiden ja erityisesti luottamuksensuojan periaatteen mukainen tulkinta.

47 Tämän jälkeen on huomattava, että asetuksen N:o 1391/78 4 artiklan 2 kohdan d alakohdan ja 5 artiklan 1 kohdan d alakohdan mukaan ne rehualat, joita tuottaja käyttää kaupan pitämisestä luopumisesta maksettavaa palkkiota koskevan hakemuksen jättöhetkellä, on ilmoitettava kyseisessä hakemuksessa ja toimivaltaisen viranomaisen on rekisteröitävä ne. Eri maa-alueiden käyttäminen maidontuotantoon tarvittavina rehualoina voidaan lisäksi näyttää toteen millä keinolla tahansa.

48 Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus, neuvosto ja komissio väittävät toiseksi, että käsitteen rehualat suppealla tulkinnalla, jonka mukaan rehualoilla tarkoitettaisiin ainoastaan niitä maa-alueita, joita käytetään maidontuotantoon, loukataan oikeusvarmuuden periaatetta.

49 On totta, että silloin, kun usean tuotantosuunnan tila luovutetaan osittain, Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksen, neuvoston ja komission ehdottaman tulkinnan nojalla voidaan yksiselitteisesti määritellä luovutuksensaajalle kuuluvat erityiset viitemäärät, jolloin etukäteen estettäisiin mahdollisuuksien mukaan kaikki sellaiset riidat, jotka koskevat tilan maa-alueiden käyttöä kaupan pitämisestä luopumista koskevan ajanjakson alussa.

50 Kaikki edellä esitetyt seikat huomioon ottaen sellaista tulkintaa, joka on luottamuksensuojan periaatteen vastainen, ei kuitenkaan voida perustella pelkästään sillä seikalla, että asianosaiset voivat olla eri mieltä niistä maa-alueista, jotka on otettava huomioon erityisiä viitemääriä laskettaessa.

51 Kolmanneksi neuvosto ja komissio korostavat, että tehdyllä tulkinnalla ei voida sovittaa yhteen toisaalta luovuttajan ja luovutuksensaajan intressejä ja toisaalta lisämaksujärjestelmällä tavoiteltuja päämääriä.

52 Tähän väitteeseen on vastattava, että tästä tuomiosta ilmenevän viitemäärien myöntämis- ja jakotavan vuoksi ne, joilla on luovuttajina ja luovutuksensaajina hallussaan sellaisia tilan maa-alueita, joita alun perin on käytetty maidontuotantoon, voivat aloittaa uudelleen maidontuotannon siltä osin kuin näitä maa-alueita on käytetty maidontuotantoon. Sen sijaan sellaisella taholla, jolla on maa-alueita hallussaan, olipa hän luovuttaja tai luovutuksensaaja, ei ole oikeutta saada viitemäärä, jos hänen maa-alueitansa ei ole alun perin käytetty maidontuotantoon.

53 Tehdyn tulkinnan johdosta ei näin ollen ole sitä vaaraa, että ylitettäisiin se määrä, johon omistajalla olisi ollut oikeus, jos hän ei olisi luovuttanut osaa tilastaan, eikä siten vaaranneta lisämaksujärjestelmän päämäärien toteutumista siten, että tulkinnan perusteella olisi mahdollista muuttaa tällaisen määrän osittaisen siirtämisen

johdosta maidontuotantoon käytetyiksi rehualoiksi sellaisia maa-alueita, joita ei ole koskaan käytetty tähän tarkoitukseen, tai siten, että edistettäisiin erityisten viitemäärien kauppaamista erillään maa-alueista.

54 Edellä esitetyt seikat huomioon ottaen ensimmäiseen ja kolmanteen kysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 2055/93 1 artiklan 2 kohtaa ja 2 artiklaa on tulkittava siten, että silloin, kun usean tuotantosuunnan tila luovutetaan osittain, viitemäärä on jaettava luovuttajan ja luovutuksensaajan kesken tai myönnettävä luovutuksensaajalle suhteessa siihen tilan osaan, jota suoraan tai välillisesti käytettiin maidontuotantoon asetuksen N:o 1078/77 mukaisen, kaupan pitämisestä luopumista koskevan sitoumuksen antamishetkellä.

Asetuksen N:o 2055/93 1 artiklan 2 kohdan ja 2 artiklan pätevyys (toinen ennakkoratkaisukysymys)

55 Ottaen huomioon ensimmäiseen ja kolmanteen kysymykseen annettu vastaus tähän kysymykseen ei ole tarpeen vastata.

Oikeudenkäyntikulut

56 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Yhdistyneen kuningaskunnan hallitukselle sekä Euroopan unionin neuvostolle ja Euroopan yhteisöjen komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto)

on ratkaissut High Court of Justice, Queen's Bench Divisionin 26.4.1995 tekemällään päätöksellä esittämät kysymykset seuraavasti:

Tietyille maidon ja maitotuotteiden tuottajille myönnettävästä erityisviitemäärästä 19 päivänä heinäkuuta 1993 annetun neuvoston asetuksen N:o 2055/93 1 artiklan 2 kohtaa ja 2 artiklaa on tulkittava siten, että silloin, kun usean tuotantosuunnan tila luovutetaan osittain, viitemäärä on jaettava luovuttajan ja luovutuksensaajan kesken tai myönnettävä luovutuksensaajalle suhteessa siihen tilan osaan, jota suoraan tai välillisesti käytettiin maidon ja maitotuotteiden kaupan pitämisestä luopumista ja lypsykarjan tuotannon muuttamista koskevasta palkkiojärjestelmästä 17 päivänä toukokuuta 1977 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1078/77 mukaisen, kaupan pitämisestä luopumista koskevan sitoumuksen antamishetkellä.

Ragnemaln Mancini Hirsch

Julistettiin Luxemburgissa 16 päivänä lokakuuta 1997.

R. Grass H. Ragnemalm

kirjaaja kuudennen jaoston puheenjohtaja